

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLGÁRI NAPILAP.

Egy szám
2 korona
(tél dinár.)

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8.
Telefon-szám: 164.

Felelős szerkesztő:
FODOR KAROLY.
Kiadó „Corvin“-nyomda, Baja.
Nyomatott a Corvin-nyomda gyorsajtaján.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre . 100 — K
Vidékre negyedévre . 140 — K

Egy szám
2 korona
(tél dinár.)

Szabadka

főlől olyan hírek érkeznek, amelyek — ha a tényeknek megfelelőnek — nem szolgáltatóknak a jogosságvoknak valami nagy megnyugtatósal. Szabadka népe lánsong, forrong, szabadulni akar a szerb elnyomók rabigája alól. Mi, akik nyugtáztuk ezt a rémes elnyomatást, tudjuk csak megérteni, hogy végső elkeseredésre a halálba rohanásra is képesek az embereket belekergetni, belehajszolni. A „felszabadító” szláv „testvéreket” már bevonulásukkor is ellenséges érzülettel, idegenkedéssel fogadták a szabadkai bunyevácok, akiket évszázados testvéri érzés és a szabadkai magyarsághoz. És éppen, mert a bunyevácok azt látták, hogy a „felszabadító testvér” eltiporja minden eddig elvesztett szabadságát, mert a vele testvéri szeretetben élt magyarságot a legvadabbul üldözi, elveszi tőle iskoláját, anyanyelve használatában sávarja, magyar nyelvű lapjait üldözi, szabad mozgásában gátolja. A bunyevácok egész Bácskában megutálták a szerb uralmat és visszavágyódnak oda, ahol évszázadokon át szabadságban, jólétben élhettek, a magyar állam anyai ölelő karjaiba. A szerbek hirdetik, hogy a magyar elnyomó volt. A magyar, aki mindenkinek, lett legyen az, bár mely nemset fa, egy mértékkel méri a szabadságjogokat. A legegyszerűbb bunyevác parancsnak is látnia kell azt a nagy különbséget, ami a magyar szabadság és a délszláv elnyomás között van. Megalkották a liberális alkotmányukat és nincsen emberfia, aki az alkotmányban lefektetett szabadságjogokat elvesztheti. Egyenlőséget hirdetnek papíron, de éppen az egyenlő elbánás hiányosik náluk. Egész bácska népe, magyar, német és bunyevác egyet kér az Istentől: Szabadítsa meg őket a szerbektől és adja nekük vissza a magyar hazát.

A bajai törvényhatóság visszavonulása.

A Budapesti Hírlap írja: Az idegen kére került magyarság törvényhatóságok annak idején tudvalevően Budapestben megalakultak, hogy így külsőleg is kifejezzék, hogy továbbra is a magyar hazához tartozónak érzik magukat. Baja rabságának immár vége, a bajaiak visszatérnek városunkba s így megszűnik Budapestben működött önkormányzati szervük is. Ebből az alkalomból a bajaiak „Rabmagyarság emigráns törvényhatóságaitól igen meleghangú érzékeny írásban búcsúznak szűkebb hazájukból kiűzött testvéreiktől. A búcsú szövege, amelyet Wunderlich József a törvényhatóság vezetője írt alá, a többek között ezeket mondja:

— Amidőn otthonunkba visszatérünk, nehéz szívvel, meleg szóval búcsúunk tőletek, száműzött magyar

testvéreink. Olyanféle érzés tölti el a szívünket, mint mikor ártatlanul szenvedett hosszú rabság után megnyílik valaki előtt a börtön ajtaja, aki nem örülhet azve egész örömeivel szabadulásának, melyből ő kissabadult, mivel szülei és testvérei továbbra is ottmaradnak, vigasztalan, reménytelen rabságban. Suynos megpróbáltatások, közös szenvedések, közös remény és közös szenvedések remény vesztettség hozott össze, tartott egybe minket veletek. Midőn mi hazamegyünk és megnehecsült szívünket az a fölötti fájdalom, hogy a szabadulásban nem közös a Ti sorozatot a miénkkel, meleg szóval szent fogadással búcsúunk tőletek. Mi elmegyünk hazra és csinálunk ott magyar irredentát a szó igaz értelmében és dolgozunk a ti szabadulások napjának eljövetele.

A szerbek betörték a felszabadult területekre.

Tegnap éjszaka Kükékháza és Kiszombor között váratlanul szerb katonák jelentek meg a gyáli réten és a sötétség határán egy kilométernyi sávot elváltak a már kiűzött területet. Az újabb erőszakoskodást szál okolják meg a szerbek, hogy rosszul rajzolták meg a kivonulás térképét. A magyar katonaság az összehúzó érzés elkerülése végett felsőbb parancsra visszavonult, de a zszegedi körletparancsnokság azonnal jelentést tett Quatin francia kapitánynak, hogy a szerb csapatokat vonassa vissza s a szerbek vonuljanak a békeszerződésben megállapított határ mögé.

Szerbia belső zavarait el kell ismerni.

Belgrád Az Obsor, Bonomi fiumei politikája ellen heves támadást intéz és azt alattomnak mondja, külörsönösen élesen tiltakozik a lap az ellen, hogy a kikötői konszorcium kérdését összekapcsolják a Baross kikötői hovatartozásának jogkérdésével. A lap szerint ilyen felfogás a rapallói szerződés felborítását jelenti. Ilyen alapon sem Olaszországgal, sem Fiumével nem fognak megállapodások létrejönni, Bonomi a maga bulisszaktikával Szerbiának jó szolgátot tess, mert bebizonyította, hogy nem valóga-tos eszközeiben. Szerbia belső zavarait el kell ismerni, ha azonban Olaszország ezeket kiakarná használni, egy csapásra létrejönné az egyetértés és teljes erővel Olaszország ellen irányulna.

A nemzetgyűlés szünete előtt.

Megkeve érkezett távirat.

Budapest. A nemzetgyűlésen az elnök bejelentette, hogy a Kormányzó leiratot intézett a nemzetgyűléshez, amellyel az ülést hosszabb időre elnapolja, majd indítványozza, hogy a bejelentett sürgős interpellációkat a napirend letárgyalása után, de kövesse az ülést napirendjének megállapítása előtt mondják el. Szaracsányi György a mostani időt egyáltalában nem tartja alkalmasnak a parlamenti ülésekre, veszélyt lát abban, hogy a nemzetgyűlés nem ülésesir. Kéri, hogy a napirend után tárgyaljanak az interpellációkra, hogy a képviselőknek módjuk legyen aggályait kifejezni. Klebelsberg Kunó gróf, S. proa képviselője tiltakozik a városnak osztrák igaz alá való átengedése miatt. Ami Sopronnal történt — mondja — az a népek önrendelkezési jogának lábbal való tiprása. Ausztriának nincs erkölcsi jogosultsága ahhoz, hogy Nyugatmagyarországot átvegye. Ha sikrülne Ausztriának Nyugatmagyarországot hatalmába keríteni, az a részére nyugalmat, áldást hozni nem fog. Sopron város nevében ünnepélyesen tiltakozom az elszakítás ellen. A felszólalás után letárgyalták a napirendet, majd Haller István az elszakított területek magyarságának hárotdatáról interpellációja a külügyminiszert, Rámatat arra, hogy az antant semmit sem váltott be azon ígértéből, amelyekbe felöltöztette imperiaalista politikáját. A franciák politikájukkal minden magyar megfognak gyűlölet arról, hogy nincs más számukra a világon, mint a gyűlölet legősű, de a még mindig erős germánusághoz Európához és főleg Franciaországhoz fordulnak, hogy érvényesítsék legalább saját, ugynevezett békeszerződését és gondozzák a szerződés végrehajtását. Az elszakított területeken a magyar állampolitikát birtokait kényszerbérletbe adják és az abból bejövő összegeket nem adják oda tulajdonosoknak. Bánffy külügyminiszter választásban kijelen-

lette, hogy az említett kérdések a nemzetek szövetségének megvalósulásában fognak megoldatni. Bacia Szabó Jossaf interpellációjában érdeklődik a kormány, hogy milyen eredménnyel végződtek Nyugatmagyarországi átadási ügyekben utoljára megindult tárgyalások, milyen körülmények között történt Baranya kiadás és milyen eljárást kíván követni a kormány a kommunistákkal és milyent a tömegekkel szemben. Bánffy külügyminiszter válaszában megjelölték, a hírforrásokról megjelölésig sok hangsúlyt fektetett napvilágot arról, hogy a kérdés a területen fegyverteszis folyik és hogy a lakosság nem akar Magyarországhoz vissza csatlakozni. Ezzel szemben jelethei, hogy a nemzet hadsereg bevonult Pécsre, ahol a legnagyobb lelkesedéssel fogadták. Semmiféle incidens nem fordult elő. Ezzel szemben a kormány megadja ki az amnesztia rendelkezését a felszabadult területre vonatkozólag is. (MTI)

Az osztrák külügyi bizottság ülése.

Pécs. Az osztrák nemzetgyűlés külügyi bizottságát szombati délutánra, Nyugatmagyarország átvétele alkalmával összehívték. Nincsen kizárva, hogy a bizottság ülését permanenseknek jelezzék ki, mert az átvétel tulajdonképpen 29. évi jog megőrzésű. A negyvenötök a parlamentet szeptember elejére ünnepi üressé szándékosnak összehívni. (MTI)

Újabb csapaterősítések Felső-Sziléziában.

Berlin. 25-ike után újabb szövetséges csapaterősítések indulnak Felső Sziléziába. Két angol zászlóalj és egy francia brigád áll készenlétben. (MTI)

A kisgazdapárt értekezlete.

A kisgazdapártban tegnap értekezlet volt, amelyen kizárólag a földbirtokreformál és a vagyonszármazással kapcsolatos kérdéssel foglalkoztak. (MTI)

Szorb amnesztia.

Belgrád. György herceg, a volt szerb trónörökös átvette a szerb hadsereg fővezérségét. Sándor trónra lépésekor az általános amnesztia ráadásul későbbi rendelet széküldő amnesztia birtokos a nagyszámú magyar politikai foglyoknak is. (MTI)

Bánffy Miklós gróf nyilatkozata Svájcban.

A baseli Nationalzeitung Budapestén járt tudósítója meginterjúvotta gróf Bánffy külügyminisztert Magyarországnak a nemzetek szövetségéhez való viszonyáról. A nyilatkozatnak különös fontosságát az ad, hogy Magyarország főlvétele szeptember 5. évi dől. el. A külügyminiszter a következő nyilatkozatot tette:

„Az emberiség történelmében örökös harc dúl a jog és erőszak között. A világ háború után, amikor milliók szenvedtek az erőszak miatt, vagy mentek tönkre miatt, érthető, hogy minden remény afelől a szervezést feladta, amelynek célja a vitás kérdéseket a jog és igazság alapján eldönteni. A nemzetek szövetsége ebből a általános reményből keletkezett és én remélem, hogy magas küldetését teljesíteni fogja Magyarország bármely más országnál inkább reményteljesen fordul ebben

a törvényszékhez. Egy ország sem szenvedett annyit a háború alatt, egyiket sem sújtotta annyira a súlyos következmények. Azt a követelőnyt, amelyet a kérésellen béke nekünk engedélyezett, csak a nemzetek szövetségének intervenciója biztosíthatja nekünk. A magyar nemzetet a népszövetséghez két nagy kérdés fogja vezetni: Először Millerand kéréső levele az, amely a nemzetek szövetségének tanácsát az erre hivatott tényezőknél jelentik ki, hogy jótárgya azokat a néprajsi és gazdasági igazságtalanságokat, amelyek az új határmegállapításból származtak.

Ugyancsak ennek a magas törvényszéknek illetékeségébe tartozik annak a negyedfélmillió honfitársunknak a védelme, akiknek az anyanyelve magyar és akik akaratuk ellenére kerültek idegen uralom alá

A „köztársaság“ csúfos futása.

Hétfő. Baján elterjed a híre annak, hogy a pécsi kommunisták a szerbektől együtt kiváldították a Baranya-Baja szerb-magyar német köztársaságot. A híre a kávéház publikusa hársány kacagással fogadta. A komolyabb emberek komolyan beszéltek az ürléstről és azon véleményüknek adták kifejezést, hogy az szillemi rabiga alól való felszabadultsukat. Ezzel szemben csak megjelölték diadalmas arccal Neuberger ur és előírta a Baranyai Magyar Újság rendkívüli számát, jelenti, hogy a köztársaság kiterjed Bajára. Szigorú utasítást ad a Corvin-nyomda tulajdonosának, hogy az ő köztársasági lapjukat még az éjszaka ki kell nyomni.

A Corvin-nyomda tulajdonosa elűtött a nyomdakulcsal és minden reggelig nem került elő. Közben Neuberger, Österreicher, Markovics szerb szolgabíró, Gavanszky szerb rendőrfogalmazó felhívja a várost és nem találják. Az Új Élet igazgatója valahogy előjött közül az terrorizálják. Másnap reggel Österreicher és Neuberger befoglalták a Corvin-nyomdában ujszappapírost és azt erőszakkal elhurcolják. Este négy óra a Mátyás király-terem, fenyegetik a Corvin-nyomdát „pusztítással“, a Független Újság szerkesztőjét

szidalmazták gyalázták, a szerkesztő iskása és akartak vonulni, de P. C. ur, az újságvezető elnök kijelenté az „olvastársak“, hogy várunk ezzel szombatig, akkor majd 15 ózton vonulnak a város burzsuai közönsége elő, aztán megmutatjuk annak a fésér Bajai Függetlennnek szerjüket.

Szombat. Mire azonban szombatra virradtunk, nagyon elment a kedvük a republikánsoknak a köztársaságtól. Megroggyant inakkal, fákó arccal ott ácsorogtak részkeve a rendőrség folyosóján, ahol még zenarag urak és persze szöcsök voltak, ahol csak prolinak volt szava. Most részkeve letek a menekülési igazolványt. Csak rohanni, menni, pusztulni, elűnni, mer: másnap már itt lesz a magyar nemzet igazságot osztó, sújtó keze. Rohantak a vasúthoz, Bukdicsoltak egyenlő hegyin-hitán keresztül, átkozták egymást, mind-mind a másikat átkozta. Uadoríták voltak ezek a gyáva futásokkal. Tegnap még egyen terrorizáltak a várost, tegnap még diktáltak, gyaláztak mindent, ami magyar, ami nemzeti, üldöztették a rendőrséggel azt, akiről csak sajgótták, hogy egy fehéres magyar lapot volt a kezében, a kormányzó nevére kijelenteni nem volt szabad, aki beszélt a községi felszabadulásról, azt az új állításban meg-

tímádták, megverték. Amikor ezeket az alávalóságokat tovább szó nélkül nem nézhették, a Bajai Független Újságban szóvá tették, Gavrics néhány pribékjével lif gta lapunk egyik munkatársát és őly kezgyetönül elvarie, hogy napokig beteg volt. És amikor szerkesztőnk ezen alávalóság miatt panaszt akart tenni a „liberális“ kormánybiztosnál, aki mindig úgy lett, mintha ő nem szorosítaná magát a szerb érmévekre, akkor egyszerűen rák üsset, hogy nem ér rá, el van foglalva.

A csúrho, a szeméit elpusztult Baráról. Egyszer azonban megállapíthatunk, hogy a hordó közöttéig volt bajai ember. Jobbára agynervesesit „omigránus“ vitte a főszerepet. A városkáján volt renegátok közül is a legübb „emigránus“ volt.

Most már elhordta a tisztító vihar ezt a szeméit hordát.

Mi van a szerbekkel. A király és a trónkövetelők. A rejtélyes Belgrád.

Jugoszlávia fölől és az elszakadt magyar területekről furesi hírek szállonganak felénk. Még a megállás sáta értesültünk arról, hogy György herceg, a háborús párt feje, fellépett szöcsökkel, Sándor trónörökösével szemben, mint trónt örökös és Paleszocsal egy irtoztatosan heves jelenete volt. Most az hírek, hogy nemcsak György lép-tt fel Belgrádban tró követelőnek, hanem egy Obránovics is, Milán király törvénytelen fia, magának követeli a trónt. Avnapon, amikor Jankovics megparancsolta nekünk, hogy gyászobókat tűzzünk ki házainkra, jött a híre Belgrádból korűs uton, hogy Péter szerb király halálakor nagy tüntetések voltak Sándor ellen.

Péter király halála után Belgrádban izzó a hangulat. A szerb nép maga osztatlanul Sándor az új király pártján van, de a szerb katonaisztiek pártja a belgrádi kamara bálványát, György herceget akarja a trónra ültetni. Lázás munka folyik Sándor szerb király pártjának leterésére. A belgrádi helyőrség nagy része György herceg pártján van és Sándorék szerb királyvá való kikáltása napján gyűverek élén akarja a szerb trónra ültetni Györgyöt, a volt trónörökösöt.

A vérell szerzett trónnak vérell kell elvesztenie és ebbe a vérbe fog belefuldúlni a nagy szerb áom és Szerbia.

— **Baja — Budapesthez.**
Baja város polgármestere a főváros főpolgármesteréhez a következő válszöveget írt meg s küldte:

Szeretettel szökelevélünk köszönetének és tanácsának névben a hazaszeretet és honfittasági együttérzés végtelenül jól szolgálásával küldött üdvözlését és házi köszönetet mondunk és lelkes készséggel köve eljuttatunk a méltóságodnak vezetése alatt álló fővárosnak az újjépi és nagy munkájában vezető irányítását. Vojtech polgármester A másik távirat, amely ugyancsak Sipőcs főpolgármesternek szökött, az: „Baja város köszönetére házi szívvel köszöni felszabadulása felett érzett örömeiben igaz honfittasági szeretettel való osztozkodásukat. Vo nich polgármester.”

— **A szegedi háromszög felszabadulása.**
Szegedről jelentek: Kozsó István, az uszgedi háromszög kormánybiztos kijelentette, hogy a nemzet hűsereg úja fenyves díját volt a virágok, a rózsák tergerében A falvak átvétele után azonnal visszaállították a régi magyar közigazgatást. Csak két fuku jegyzőét kellett felfüggeszteni és az uszgedi szöködjegyzőt kellett elbocsájtani. Az átvétel és átadás mindkét igen simán, a legnagyobb rendben ment. A Tisza—Marosszög visszazakapcsolását a magyar köz igazgatáshoz.

— **A bécsi sajtó és Nyugatmagyarország.**
A bécsi sajtó a magyar nemzetgyűlés tegnap ülésén elhangzottakat higgadtan és objektíve tárgyalja. Legtöbb lap beátja, hogy

Magyarország számára rendkívül fájdalmas a válás órája.

A Reichpost a Szent István-napi ünnepről a következőket írja: Könnyű szökött az emberek szemébe, amikor a soproniak bucsuját látták Magyarországtól. Nyugatmagyarország hazájához népe keserű könnyeket hullat az elválás perciben, hiszen Nyugatmagyarország népe mindig büszkén vallotta magát magyaroknak. Hasonló hangnemben írt a Neues Wiener Tagblatt. (MTI)

— **Szállodások figyelmébe!**
Mindazon vendéglátók, akik szállodai iparigazgatóknak bírnak, tartoznak az államrendőrség kapitányasága által kiadott minta szerint új nyilvántartási könyvüket 3 napon belül hielerítés végett bemutatni. (Ilyen nyomtatvány lapunk kiadóhivatalában (Corvin-nyomda) kapható.)

Német és francia

lecek adására ugy kezdők, mint haladóknak előjegyzéseket elfogad

GOMBOS ERZSI
Sütő-utca 3

Egy önállóan dolgozni tudó

Cipész segéd

azonnali munkára felvétetik

özv. SCHERNÉI, Bécsalmás.

Liszt és korpá

és minden egyéb elelmiszer. friss gyümölcs a legolcsóbb napi áron

Elsőrendű téli és csemege szököre előjegyzéseket a legolcsóbb napi áron felveszek és szállítok

Friss felvagottakat újból raktáron tartok — Prima élesztő, kitűnő teavaj.

özv. Klauber Izsóné
Szegedi bank épület.

Tégla-cserép

Diszes cementlapok
Cementcsövek
Dunai homok-kavics
leszállított árak

mellélt kapható:

GRÜNHUT MIKSA
SPITZER-FÉLE TÉGLA ÉS
CEMENTARU GYÁRA BAJA
Posványosi-ut.

Eladó

egy fekete

kosztüm

Türr István u. 7.

Eladó

fürdő-kádak, fayanc-lapok, csövek és szelepek minden méretben, seslonok, tükrök különböző méreteken. — Lampériák, ajtók, ablakok. Fűtőtestek, téglá, cserép és különféle építkezési anyagok, valamint egy teljes

gőzmosóda berendezés a

Gőzfürdő épületben.

Az aprított
parkett
(tölgy) tűzifa

100 kg. ára

140 magyar korona.

Vasuton érkezett új szököz fenyőfa deszkák, lécek, stafilik.

Bohn féle tetőcserép, valamint különféle méretű épületfák

olcsó árban beszerezhetők a

Bachrach Elemér

fakereskedésében Baján,
TóthKálmán-u. Tárház telepén

Éjjeli inspekiós

aug. hó 22 töl aug. hó 29 ig reggeli fél 8 óráig és vasárnap délután nyitva

GYARMATI EMIL
gyogyszertára

Bajai Nyilvánosjogu

Női Kereskedelmi Szaktanfolyam ismét megnyitlik.

Növendékek csupán korlátolt számban vétetnek fel
MÉRSÉKELT TANDIJ!
Beiratkozások az igazgató ságnál Munkácsi utca 2 sz

A „BAJAI FÜGGETLEN UJSÁG”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Telefon
164.

„CORVIN“-NYOMDA

Baja, Mátyás király-tér 8. szám.

Mindennemű könyvnyomdai munkák gyorsan és pontosan készítettnek el.

Telefon
164.